

Bruksela, dnia 25 września 2008 r.

KANCELARIA SENATU

Przedstawiciel Kancelarii Senatu
przy Unii Europejskiej

Sprawozdanie nr 34/2008

Sprawozdanie ze Wspólnego Spotkania Parlamentarnego parlamentów narodowych państw członkowskich UE i Parlamentu Europejskiego nt. „Europa: Migracja i Integracja”

Bruksela, 10 i 11 września 2008 r.

W dniach 10 i 11 września 2008 roku, w Brukseli, odbyło się Wspólne Spotkanie Parlamentarne nt. „Europa: Migracja i Integracja” z udziałem Parlamentu Europejskiego i parlamentów państw członkowskich. Ze strony polskiej, w spotkaniu uczestniczyli:

- delegacja Senatu RP

Senator **Edmund Wittbrodt** – przewodniczący Komisji Spraw Unii Europejskiej

Senator **Zbigniew Cichoń** – członek Komisji Praworządności i Praw Człowieka

- delegacja Sejmu RP

Poseł **Jerzy Szmajdziński** – wicemarszałek Sejmu

Poseł **Andrzej Gałazewski** – wiceprzewodniczący Komisji ds. Unii Europejskiej

Poseł **Edward Siarka** – członek Komisji ds. Unii Europejskiej

Program spotkania obejmował następujące punkty:

1. Otwarcie spotkania i powitanie uczestników przez pana **Antonio dos Santos**, wiceprzewodniczącego Parlamentu Europejskiego oraz pana **Christiana Poncelet**, przewodniczącego Senatu Francji i pana **Bernarda Accoyer**, przewodniczącego Zgromadzenia Narodowego Francji.
2. Przemówienie pana **Brice Hortefeux**, ministra imigracji, integracji, tożsamości narodowej i współpracy na rzecz rozwoju Francji.
3. Przemówienie komisarza **Jacques Barrot**, wiceprzewodniczącego Komisji Europejskiej ds. sprawiedliwości, wolności i bezpieczeństwa
4. Debata
5. Prace w trzech grupach roboczych:
 - a) Grupa 1 - Jaki rodzaj legalnej imigracji i jaka droga do udanej integracji w UE?
 - b) Grupa 2 - Jaka polityka europejska wobec nielegalnej imigracji?
 - c) Grupa 3 - Polityka azylowa w Europie / jaka wspólna polityka?
6. Przemówienie zastępcy dyrektora generalnego Międzynarodowej Organizacji ds. Migracji – pani **Ndioro Ndiaye**.
7. Przemówienie pana **Jean-Pierre Jouyet**, Sekretarza Stanu do Spraw Europejskich.
8. Przemówienie pana **Jose Manuel Barroso**, przewodniczącego Komisji Europejskiej.
9. Konkluzje i podziękowania w imieniu pana przewodniczącego PE **Hansa-Gerta Pötteringa** oraz panów przewodniczących Senatu Francji - **Poncelet** i Zgromadzenia Narodowego Francji - **Accoyer**.

Ad. 1

Spotkanie otworzył wiceprzewodniczący Parlamentu Europejskiego - **Manuel António dos Santos**, który powitał uczestników spotkania i podkreślił, że Parlament Europejski zawsze był i nadal jest zaangażowany w promocję praw podstawowych i zrównoważonego rozwoju. Podkreślił, że w erze globalizacji temat imigracji i integracji staje się jedną z podstawowych kwestii, którym Unia Europejska (UE) musi stawić czoła.

Przewodniczący francuskiego Senatu, **Christian Poncelet**, powiedział, że to spotkanie jest poświęcone debacie na jeden z kluczowych tematów dla UE, jakim jest integracja i migracja. W świetle zaistniałej sytuacji, związanej z odrzuceniem Traktatu Lizbońskiego przez Irlandię, Prezydencja francuska stoi przed trudnym zadaniem. Europa musi „wykazać się swoją wartością dodaną”, więc w dziedzinie migracji i integracji może zaproponować nowatorskie rozwiązania. W jego opinii Europa to przede wszystkim obszar pokoju. Konieczna jest współpraca z parlamentami narodowymi, również w obszarze wymiaru bezpieczeństwa oraz skoordynowane podejście do tego tematu na poziomie europejskim.

Przewodniczący francuskiego Zgromadzenia Narodowego, **Bernard Accoyer**, stwierdził, że to spotkanie jest dla niego potwierdzeniem faktu istnienia współpracy międzyparlamentarnej w gronie europejskim. W jego opinii bardzo ważna jest współpraca parlamentów narodowych z Parlamentem Europejskim w dziedzinie imigracji. Traktat Lizboński zawiera istotne przepisy zmierzające do włączenia parlamentów narodowych w procesy decyzyjne UE. Następnie przedstawił główne zagadnienia, omawiane podczas obecnego spotkania:

- kwestia prawnie dozwolonej imigracji oraz konieczności lepszej integracji imigrantów, bowiem imigracja to czynnik postępu dla Europy i imigrantów, a ich integracja powinna być celem dla każdego kraju, w którym osiedli. Konieczne jest wzmocnione partnerstwo z krajami pochodzenia i krajami tranzytowymi;
- polityka europejska wobec nielegalnej imigracji – należy zwrócić uwagę na wzmocnienie bezpieczeństwa granic.
- polityka azylowa w UE – konieczna jest konwergencja praktyk krajowych w tej dziedzinie oraz poszanowanie norm prawa międzynarodowego.

Wspomniał o debatach, które odbędą się w Radzie 15 i 16 października, gdzie będzie dyskutowany pakiet na rzecz imigracji i azylu. Stwierdził, że wkład prac parlamentów narodowych z pewnością pomoże w przyjęciu tego pakietu.

Ad. 2.

Następnie w imieniu Prezydencji przemawiał **Brice Hortefeux**, minister imigracji, integracji, narodowej tożsamości i współpracy na rzecz rozwoju. Powiedział, że wybór tematu spotkania jest dobrym znakiem, ponieważ ten temat interesuje parlamentarzystów i opinię publiczną. Podkreślił, że nie ma różnic pomiędzy Komisją Europejską a Prezydencją w kwestiach migracji i integracji. W jego opinii to nie imigracja, ale brak polityki imigracyjnej stanowi problem. Zauważył, że od chwili, gdy nie ma granic w UE, konieczne jest ujednoczenie polityki imigracyjnej. Powiedział, że fale imigracji muszą być lepiej zarządzane. Ponadto konieczne jest wzięcie pod uwagę szczególnej sytuacji niektórych krajów, takich jak Grecja, Cypr i Malta, które są krajami tranzytowymi dla fal imigrantów. Dodał jednak, że celem 85% fal imigracji jest 5 unijnych krajów: Hiszpania, Włochy, Francja, Wielka Brytania i Niemcy. W ciągu ostatnich lat te kraje przyjęły zbieżne ze sobą środki w dziedzinie imigracji. Nie wymagało to jednak konieczności unijnej koordynacji między ww. krajami. Zwrócił uwagę na to, że zwiększa się liczba imigrantów poruszających się drogą morską, co zaczyna urastać do rangi poważnego problemu. Powiedział, że konieczne jest zorganizowanie legalnie dozwolonej imigracji, co stanowiłoby odpowiedź na np. przyjmowanie studentów i stażystów.

Z drugiej strony należy dążyć do dezorganizacji i zwalczania nielegalnej imigracji, jednak nie zapominając o przeanalizowaniu indywidualnej sytuacji każdego imigranta. Należy wprowadzić sankcje przeciw przedsiębiorcom zatrudniającym nielegalnych imigrantów, co proponuje nowa unijna dyrektywa. Istnieje również potrzeba poprawy skuteczności kontroli granic. Konieczne jest wzmocnienie agencji FRONTEX, która jest doskonałym narzędziem zintegrowanego zarządzania granicami. W tym kontekście konieczne jest udzielenie wsparcia dla państw Europy Środkowej i Południowej, których granice są zewnętrznymi granicami UE. Należy również dążyć do tworzenia partnerstw między krajami pochodzenia i krajami tranzytowymi. Na koniec minister Hortefeux wspominał o niedawno przeprowadzonym sondażu we Francji nt. „Francuzi i obywatelstwo europejskie”. Wyniki sondażu pokazują, że jedynie dwóch Francuzów na pięciu czuje się Europejczykami. Tak więc nic się nie zmieniło w tym względzie od 15 lat. Ponadto 1/3 Francuzów nie wie, że ma prawo wyboru posłów PE.

Ad. 3.

Kolejnym mówcą był komisarz **Jacques Barrot**, wiceprzewodniczący KE i komisarz odpowiedzialny za obszar sprawiedliwości, wolności i bezpieczeństwa. Wspominał o pakiecie na rzecz imigracji i azylu, który ma na celu wypracowanie wspólnego stanowiska w sprawie przepływu imigrantów, ochrony zewnętrznych granic, wspierania imigracji legalnej i walki z nielegalną imigracją, czyli tematów wspieranych przez Prezydencję francuską. W opinii komisarza pakiet migracyjny stanowi wyraz wspólnej woli państw członkowskich odnośnie stworzenia prawdziwej polityki migracyjnej UE, bazującej na czterech filarach:

- Filar 1 - lepsze sterowanie legalną migracją: opiera się na rewizji dyrektywy ramowej definiującej podstawowe prawa pracowników migrujących, na którą składa się kilka dyrektyw w przygotowaniu: dotycząca pracowników wysoko wykwalifikowanych, pracowników sezonowych i studentów oraz stażystów wysyłanych przez firmy (wprowadzenie tzw. niebieskiej karty). Celem jest wzięcie pod uwagę potrzeb i możliwości każdego kraju w zakresie zapotrzebowania na imigrantów.
- Filar 2 - ochrona granic zewnętrznych i walka z nielegalną imigracją: oznacza kontrole granic poprzez wzmocnienie agencji FRONTEX, europejską sieć patroli, gotowość do stworzenia systemu nadzoru SIS II do 2009 r., wejście w życie dwóch dyrektyw: o powrotach i nt. sankcji wobec pracowników zatrudnionych nielegalnie.
- Filar 3 - obowiązek integracji imigrantów: zostanie stworzony Fundusz na Rzecz Integracji Cudzoziemców. Na ten cel wydanych zostanie 4 miliardy EUR, w latach 2007-2013.
- Filar 4 - stworzenie europejskiej polityki azylowej, wbrew istnieniu różnych polityk azylowych w każdym kraju europejskim: zamierzeniem jest stworzenie Europejskiego Biura Azylowego w pierwszym kwartale 2009 r., które będzie służyło wsparciem dla krajów mającym z tą kwestią trudności.

Komisarz stwierdził, że konieczne jest powiązanie polityki migracyjnej z polityką rozwoju, jak na przykład stało się dzięki porozumieniu z Zielonym Przylądkiem i Mołdawią. Powiedział, że Prezydencja francuska wykonała ogromną pracę prezentując pakiet na rzecz imigracji i azylu. Jednak w opinii komisarza Barrot sam pakiet nie wystarczy - konieczne są działania. Obecnie jest 18,5 mln imigrantów. Z jednej strony występuje coraz silniejsza presja migracyjna. Z drugiej strony Europa stoi przed wyzwaniem demograficznym. Państwa członkowskie muszą zrozumieć, że zarządzanie w sposób autonomiczny polityką migracyjną i azylową nie jest możliwe. Decyzje odnośnie tej polityki powinny być podejmowane na poziomie unijnym. Celem Prezydencji francuskiej jest uzyskanie porozumienia na ten temat podczas posiedzenia Rady w październiku br.

Ad. 4.

Wicemarszałek Sejmu, **Jerzy Szmajdziński**, rozpoczął swoje wystąpienie od stwierdzenia, że znaczenie omawianej problematyki dla teraźniejszości i przyszłości wspólnej Europy nie wymaga uzasadnień. Polska, podobnie jak inne państwa UE jest tymi kwestiami żywotnie zainteresowana. Dodatkowy impuls dla tego zainteresowania wynika z faktu, iż Polska jest państwem granicznym Unii. Wyraził poparcie dla działań, których celem jest coraz lepsze zarządzanie legalną imigracją w UE. Polska zgadza się z analizą sytuacji imigracyjnej zawartą w Komunikatach Komisji Europejskiej i akceptuje wskazane przez Komisję kierunki dalszych działań. Jednak prace nad wspólnotową polityką imigracyjną muszą być prowadzone z poszanowaniem interesów wszystkich państw członkowskich. Polski rząd akcentuje potrzebę wyłącznej kompetencji państw członkowskich do dopuszczania pracowników z państw trzecich do krajowych rynków pracy. W tym kontekście uważa za zasadne opracowanie tzw. krajowych profili imigracyjnych. Ponadto zwrócił uwagę na konieczność uwzględnienia zasady preferencji wspólnotowej przy dalszych pracach nad przyjmowaniem imigrantów zarobkowych z państw trzecich. W szczególności ważna jest likwidacja barier wewnątrzspółnotowych na rzecz większej mobilności w UE. Jeśli chodzi o integrację cudzoziemców, wyraził poparcie dla założeń Programu Haskiego w tym zakresie. Powiedział, że musi to być proces dwukierunkowy, obejmujący imigrantów i społeczeństwo przyjmujące. Polityce imigracyjnej musi towarzyszyć polityka integracyjna. Polska z szacunkiem odnosi się do roli, jaką w kwestii integracji cudzoziemców pełni Europejski Fundusz na rzecz Integracji Obywateli Państw Trzecich. Odnosząc się do kwestii nielegalnej imigracji, wicemarszałek **Szmajdziński** wyraził nadzieję, że sprawna współpraca partnerów w ramach Systemu Informacyjnego Schengen i innych platform wymiany informacji oraz poprawa wymiany informacji nt. zjawisk migracyjnych między państwami członkowskimi UE i krajami trzecimi przyniesie oczekiwane efekty. Polska popiera kierunki dyskusji wspólnotowej zmierzające do tego celu. Zdaniem Polski walka z nielegalną imigracją, obok zarządzania migracją legalną i współpracą na rzecz rozwoju, jest jednym z filarów politycznej idei Globalnego Podejścia do Migracji. W sprawie przyszłości Agencji FRONTEX, wicemarszałek **Szmajdziński** zauważył, że Polska ostrożnie i z umiarkowanym krytycyzmem odnosi się do większości rozwiązań zaproponowanych przez Komisję Europejską. Z wielu względów wydają się one przedwczesne. Próba przejęcia przez NTEX znacznej części odpowiedzialności państw członkowskich za koordynację działań operacyjnych ich służb na granicach nie opiera się na odpowiednich symulacjach. Szeroko zakrojone plany rozwojowe budzą wątpliwości w świetle krótkiego stażu Agencji. Podsumowując wicemarszałek stwierdził, że Polska opowiada się za rozwojem Agencji bez zmian w jej mandacie. W kwestii polityki azylowej, poinformował, że Polska z dużym zadowoleniem i pozytywnie odnosi się do przygotowanego przez Komisję Europejską Planu polityki azylowej - zintegrowanej strategii ochrony na całym obszarze UE. Polska popiera zwiększenie harmonizacji norm ochrony poprzez ściślejsze zbliżenie przepisów państw członkowskich dotyczących azylu i liczy na podniesienie poziomu efektywności praktycznej współpracy, osiągnięcie wyższego stopnia wzajemnej solidarności i odpowiedzialności w ramach UE a także solidarności i odpowiedzialności UE wobec krajów trzecich.

Senator **Edmund Wittbrodt** podziękował organizatorom za zorganizowanie kolejnego, wspólnego spotkania przedstawicieli PE oraz parlamentów narodowych na tak ważny temat, jakim jest imigracja i integracja. Wspólne spotkania PE z parlamentami narodowymi służą dialogowi, o który prosił przewodniczący francuskiego Senatu w swoim wystąpieniu. Procesy migracyjne są jednym z najbardziej dynamicznych zjawisk współczesnego świata. Mają na nie wpływ takie zjawiska, jak rozwój technologii komunikacyjnych, znaczne dysproporcje w poziomie życia, ale także i rosnące potrzeby starzejącej się Europy, która musi stawić czoła

kryzysowi demograficznemu. Senator Wittbrodt powiedział, że w Polsce występują obecnie niedobory kadr w wielu sektorach, w szczególności w budownictwie, rolnictwie i transporcie, ale także pracowników sezonowych. Odniósł się do wypowiedzi wicemarszałka Sejmu, Jerzego Szmajdzińskiego, który przedstawił stanowisko rządu polskiego odnośnie omawianych kwestii. W Polsce nie ma różnic w kwestiach polityki imigracyjnej pomiędzy opozycją i koalicją. Dlatego senator Wittbrodt powiedział, że postaje mu jedynie uzupełnić wypowiedź kolegi. W opinii senatora Wittbrodta, aby polityka imigracyjna była skuteczna, konieczne jest całościowe jej uregulowanie. Takie całościowe podejście proponowane jest przez Prezydencję francuską w pakiecie na rzecz imigracji i azylu. Najważniejszymi działaniami, które należy podjąć w tych kwestiach w UE, są: większa harmonizacja i większy poziom efektywności współpracy praktycznej oraz wyższy stopień wzajemnej solidarności i odpowiedzialności, zarówno w ramach samej Unii, jak i UE wobec krajów trzecich. Senator Wittbrodt uznał również za istotne: działania związane z wprowadzeniem niebieskiej karty UE, przyjęcie jednolitych procedur wydawania zezwoleń, legalizacji pobytu i pracy (co zmniejszy imigrację nielegalną), ale też i zagwarantowanie praw dla imigrantów, w oparciu o Kartę Praw Podstawowych oraz Europejską Konwencję Praw Człowieka. W jego opinii na szczególne poparcie zasługują działania umożliwiające kształcenie, odbycie praktyk i staży przez młodzież i studentów, które w dłuższej perspektywie mogą okazać się bardzo ważne. Powiedział, że w celu umożliwienia kontynuacji tych działań, powinien być przygotowany specjalny program dla przyszłości Europy. Na koniec senator Wittbrodt wspominał o Partnerstwie na rzecz mobilności zawartym między UE a Republiką Mołdawii i Republiką Zielonego Przylądka, uznając tę inicjatywę za bardzo dobre rozwiązanie. Polska jest bezpośrednio zainteresowana współpracą z Mołdawią a także uważa, że w przyszłości należy także zawrzeć podobne partnerstwa z Ukrainą i Gruzją. Podobnego zdania była pani **Gavrila Vasilescu** z rumuńskiego Senatu, która zgodziła się z senatorem Wittbrodtem w kwestii konieczności zawarcia partnerstwa z ww. krajami. Pani **Tineke Strik** z holenderskiego Senatu spytała, czy w związku z tym, że w krajach takich jak Rumunia i Polska występuje deficyt siły roboczej w rolnictwie i na rynku budowlanym, Komisja Europejska ma zamiar nadać specjalny status tym pracownikom. Ponadto wyraziła poparcie rządu i parlamentu holenderskiego dla koncepcji niebieskiej karty, która ma sens pod warunkiem, że imigranci będą chcieli wrócić.

Poseł **Andrzej Gałazewski** powiedział, że zarówno legalna, jak i nielegalna imigracja to dwa elementy tego samego zjawiska. Wszyscy obecni nie mają wątpliwości, że te dwa problemy wymagają wspólnego podejścia i muszą być rozwiązywane wspólnie. Wschodnia granica UE, która jest również wschodnią granicą Polski, to częsty kierunek przetrwania pracowników przez gangi handlujące ludźmi. Dlatego konieczne jest wzmocnienie ochrony granic. Polska jest tym zainteresowana. Konieczne jest podjęcie walki z nielegalną imigracją w sposób skoordynowany, pamiętając, że niektóre zjawiska nie dotyczą jedynie nielegalnej imigracji. Zatrudnianie na czarno dotyczy niestety również obywateli UE. Kuriozalna jest sytuacja, gdy jeden z mówców określa mianem nielegalnych imigrantów pracowników z UE. To jest pewien stan umysłu, który niestety dotyczy również wysoko postawionych obywateli. Kuriozalne jest również to, że w momencie, gdy brakuje rąk do pracy, część państw członkowskich UE ma zamknięte rynki pracy dla obywateli z Europy Wschodniej. Ponadto należy wspomnieć o tym, że dyrektywa usługowa do dziś nie doczekała się szczęśliwego zakończenia, właśnie z uwagi na postawę niektórych państw członkowskich. Wydaje się, że łatwiej nam jest sprowadzać imigrantów niż wykorzystywać potencjał obywateli UE. A przecież wdrożenie dyrektywy usługowej też stanowi element wymiany ludzi i kultur.

Pan **Felix Braz**, członek Komisji Spraw Zagranicznych Zgromadzenia Narodowego z Luksemburga, zauważył, że prawdziwym problemem byłby brak imigracji, bowiem do roku 2050 Europa się wyludni a grupa ludności czynnej zawodowo będzie spadać. Poziom ogólny imigracji w Europie to 4%, a 40% obywateli w Luksemburgu to cudzoziemcy. Konieczna jest wspólna polityka w dziedzinie imigracji, która będzie uwzględniała zdolności absorpcyjne poszczególnych krajów. Ponadto konieczne jest wzmocnienie paktu spójności społecznej - chodzi o prawa, które te osoby nabywają dostając się na teren UE.

Pani **Barbara Dührkop Dürkhop** (PSE) stwierdziła, że migracja to konieczność, od której zależy przyszłość Europy. Potrzebna jest legalna migracja, która będzie przynosiła pozytywne skutki nie tylko w aspekcie gospodarczym, ale także łączenia rodzin. Ponadto należy wprowadzić dyrektywę dotyczącą wszystkich imigrantów nie korzystających z prawa długiego pobytu, ale którzy są już wystarczająco długo, by można im było przyznać prawo stałego pobytu w UE. Odnośnie agencji FRONTEX stwierdziła, że konieczna jest odpowiednia współpraca z tą agencją. Kontrola na granicach powinna odbywać się w sposób zgodny z prawem, ale również respektujący godność człowieka. Poparła również dyrektywę ws. sankcji dla przedsiębiorców zatrudniających nielegalnych imigrantów, ponieważ przyczyni się do zwalczania handlu ludźmi. Ponadto podkreśliła, że polityka legalnej imigracji powinna być powiązana z polityką integracji. Status prawny legalnych imigrantów powinien zbliżać się do statusu obywateli. Powinni mieć dostęp do edukacji, inicjatyw kulturalnych, pracy, itp. Na koniec wezwała do dialogu międzykulturowego – z muzułmanami, między cywilizacjami, itp. Członek austriackiej Komisji ds. Europejskich, pan **Stefaan Schennach** dodał, że do osiągnięcia celu niezbędne jest zintensyfikowanie środków na rzecz integracji społecznej. Unia Europejska musi podjąć działania mające na celu walkę ze starzeniem się społeczeństwa europejskiego.

Pan **Konstantinos Aivaliotis** z parlamentu greckiego powiedział, że UE należy się „złoty medal za piękne słowa a nieludzkie traktowanie imigrantów, w szczególności uchodźców. Uchodźcy są postrzegani jako najeźdźcy.” ONZ przesłał prezydencji francuskiej uprzejme zalecenia, ale pokazują one, że UE nie przestrzega Europejskiej Konwencji o Uchodźcach z 1951 r. UE musi mieć wspólne podejście do kwestii imigracji i azylu. Imigranci to są zasoby, które UE zabiera z innych krajów. Ponadto dodał, że w UE jest 18,5 mln imigrantów, z czego 2 mln są w Grecji. Wezwał do sprzeciwienia się praktykom Turcji, która pomaga w imigracji, przywożąc na swoich okrętach wojennych nielegalnych imigrantów i w ten sposób nie respektując porozumień z UE. Pan **Panagiotis Beglitis** z parlamentu greckiego dodał, że w sytuacji nierównego rozłożenia kosztów imigracji, konieczne jest efektywne wdrożenie koncepcji solidarności, wspólnej odpowiedzialności, zwiększenie środków wspólnotowych oraz efektywna kontrola granic, itp. Jednak nie należy zapominać o prawach człowieka i przestrzeganiu prawa międzynarodowego. Pani **Fevronia Patrianakoy** z parlamentu greckiego zaznaczyła, że w kwestii polityki migracyjnej wszystkie państwa członkowskie UE powinny być solidarne i kierować się wspólnym zrozumieniem.

Posel **Ryszard Czarnecki** (UEN) powiedział, że w Polsce przebywa ok. 100-150 tys. nielegalnych imigrantów, a w UE ok. 350-500 tys. Kary administracyjne za zatrudnianie nielegalnych imigrantów są jednak różne. W Polsce firma płaci 1400 EUR, podczas gdy w Belgii – 3750 EUR. W Holandii kary są 16 razy większe niż w Belgii. Posel powiedział, że ujednolicenie tych kar jest nie do przyjęcia, z uwagi na różne warunki panujące w państwach członkowskich. Poparł pomysł zwiększenia ilości firm, które są kontrolowane a także wprowadzenia czasowej imigracji legalnej, co jest szczególnie ważne dla Polski w takich sferach, jak rolnictwo, budownictwo.

Pan **Michael Roth** z niemieckiego Bundestagu powiedział, że UE to wspólnota wartości. Ścisła współpraca w dziedzinie imigracji jest bardzo ważna, choć kwestie te dotyczą suwerenności każdego kraju. Odnosząc się do integracji imigrantów powiedział, że UE nie posiada żadnych kompetencji w tej sferze. Przestrzegł jednak przed tzw. „migracją cyrkulującą”, stwierdzając, że imigranci nie będą wracali do swoich krajów pochodzenia. /„Migracja cyrkulująca” to innymi słowy imigracja na czas. Po paru latach taka osoba musi opuścić Europę i powrócić do swojego kraju. Niemcy chcą, by rozmiary imigracji w każdym kraju uwzględniały sytuację na danym rynku pracy. Dlatego w planach niemieckiego rządu znajduje się utworzenie tzw. „indeksu zapotrzebowania na siłę roboczą”. Planowane jest przeprowadzanie regularnych badań opinii w siedmiu tysiącach firm z branży przetwórczej, budowlanej oraz handlowej. Wyniki ankiety mają oddawać poziom zapotrzebowania na pracowników./

Pani **Hélène Goudin** (IND/DEM, Szwecja) powiedziała, że trzeba się zastanowić, w jaki sposób UE może pomóc ubogim krajom, np. poprzez wspólną politykę rolną. Nikt bowiem nie chce opuszczać kraju, który jest bogaty. Faktycznie, skoro u nas brakuje wykwalifikowanej siły roboczej, to należy się zastanowić nad możliwością sprowadzania imigrantów. Jednak nie powinno to prowadzić do masowej emigracji fachowców z Afryki, bo tam też są oni potrzebni.

Pani **Ewa Klamt** (EPP-ED, Niemcy) powiedziała, że imigracja do UE już od dawna stała się rzeczywistością. Konieczne zastanowienie się nad tym, kto przybywa do UE i kto ją opuszcza. 86% imigrantów pochodzi z krajów Maghrebu i są to pracownicy nisko wykwalifikowani. 50% imigrantów z UE do USA to ludzie o wysokich kwalifikacjach. Ponadto dodała, że obecnie mamy w UE 27 różnych warunków dostępu do rynków pracy i 21 języków, co stwarza poważne trudności w wypracowaniu wspólnej polityki migracyjnej. Na koniec podkreśliła kwestię współpracy z krajami pochodzenia. W odpowiedzi na te obawy, komisarz **Barrot** stwierdził, że mimo, że w UE jest 27 systemów zezwoleń odnośnie przyjęcia pracowników, UE zamierza stworzyć wspólne ramy odnośnie tej kwestii. Natomiast podkreślił, że UE nie pretenduje do zarządzania rynkami pracy w krajach członkowskich. Istnieje konieczność pozostawienia krajom członkowskim inicjatywy w kwestii imigracji legalnej. Wspomniał również o trudnościach z niebieską kartą, bowiem istnieje wiele systemów krajowych i są trudności np. w ustaleniu warunków uznawania dyplomów, itp. Podkreślił ponadto, że konieczna będzie rewizja dyrektywy ramowej nt. praw pracowników, przebywających legalnie w UE. W kwestii integracji imigrantów, komisarz Barrot powiedział, że konieczne jest poszanowanie praw człowieka, nie jedynie poprzez czysto ekonomiczne podejście. Powinna być stworzona ścieżka integracyjna, której jednak nie można koordynować z Brukseli. Ważna jest jednak dyrektywa nt. łączenia rodzin, dotycząca rezydentów długoterminowych. Ponadto dodał, że w planach Prezydencji francuskiej jest poprawa kontroli zewnętrznych granic Unii Europejskiej. Do osiągnięcia tego celu konieczne jest lepsze wyposażenie Europejskiej Agencji Ochrony Granic (FRONTEX). Należy zwiększyć pomoc finansową dla agencji. Nie chodzi o nadmiar kompetencji, lecz o zapewnienie odpowiednich środków do właściwego wypełniania jej funkcji.

Pan **Patrick Gaubert** (EPP-ED, Francja) podkreślił wagę ochrony i przestrzegania praw człowieka oraz szanowania godności imigrantów. Powiedział, że konieczna jest harmonizacja kwestii imigracyjnych i azytowych w ramach UE. Europa powinna dać szansę wszystkim. Potrzebna jest koordynacja polityk europejskich w zakresie polityki oświatowej, gospodarczej, rozwojowej, itp. Zwrócił uwagę na to, że Europejski pakt na rzecz imigracji i

azyłu nie uwzględnia w sposób wystarczający integracji, ale jest to polityka, która leży w gestii państw członkowskich. Na koniec wyraził obawę o możliwe katastrofalne w skutkach decyzje niektórych państw członkowskich, które zamierzają zamknąć swoje granice przed imigrantami.

Pan **Simon Busuttil** (EPP-ED, Malta) wyraził aprobatę dla priorytetów Rady, jednak przyznał, że zbyt wiele się na ten temat mówi a zbyt mało się robi. Powiedział, że formułujemy polityki, podczas gdy sytuacja wymyka się spod kontroli w krajach na południu Europy. Konieczne jest wdrożenie systemu, który pozwoliłby na przeniesienie uchodźców do innych krajów, celem odciążenia krajów, które sobie nie radzą z nadmierną liczbą napływających imigrantów. Jest to bowiem wspólna odpowiedzialność państw członkowskich.

Pan **Gérard Deprez** (ALDE, Belgia), przewodniczący Komisji Wolności Obywatelskich powiedział, że rządy państw członkowskich zdają się nie zdawać sobie sprawy z wyzwań, które czekają Europę w najbliższym czasie. Dotychczas udało się jedynie przeprowadzać kontrole na granicach, co jest potrzebne, ale nie jest wystarczająco ambitną polityką, która ma stawić czoła problemom imigracji. Argumenty, że Europa chce być twierdzą i wybudować wokół siebie mur uznał za nonsens. Europa nie jest żadną twierdzą, tutaj żyją miliony nielegalnych imigrantów. To się nie zmieni również w przyszłości. Jednak celem UE jest lepsza koordynacja imigracji, ograniczenie nielegalnego napływu imigrantów i sterowanie legalnej imigracji. Na koniec powiedział, że imigracja bez integracji przyniesie Europie więcej problemów niż jest tych, które ma rozwiązać.

Podsumowując debatę, należy stwierdzić, że najczęściej poruszonymi kwestiami były:

- **Dylemat dotyczący migracji**

Wielu mówców podkreślało potrzebę bardziej zróżnicowanego podejścia do migracji. Z jednej strony nielegalna imigracja jest jednym z największych wyzwań UE, zarówno z powodów politycznych, jak i społecznych. Z drugiej strony UE i jej gospodarka jest zależna od przyjeżdżających migrantów zarówno z uwagi na brak siły roboczej w niektórych gałęziach gospodarki, jak i z powodu starzejącego się europejskiego społeczeństwa. Omawiano również kwestię, że Unia jest często nieatrakcyjnym celem dla wysoko wykwalifikowanej siły roboczej. W tym kontekście wspomniano o Partnerstwie dla Mobilności i inicjatywie niebieskiej karty jako o pozytywnych przykładach zarządzania napływem przyjeżdżającej i chcianej siły roboczej. Wielu mówców zwracało uwagę, że spójne polityki dotyczące integracji migrantów są elementem brakującym w UE i na poziomie krajów członkowskich.

- **Konieczność globalnego podejścia i wątpliwości odnośnie harmonizacji**

Podkreślając wagę tego wyzwania dla Unii Europejskiej, wielu uczestników spotkania podkreślało w swoich wypowiedziach potrzebę globalnego podejścia, biorąc pod uwagę różne aspekty i powody zarówno nielegalnej i legalnej imigracji. W tym kontekście wielokrotnie zwracano uwagę na powiązanie polityki imigracyjnej z innymi unijnymi politykami, takimi jak Polityka Rozwojowa i Wspólna Polityka Rolna. Podczas gdy większość zgodziła się co do ogromu wyzwania, przed jakim stoi Europa, konieczności podejmowania wspólnych działań i bliższej współpracy, to jednak wielu mówców wyraziło swoje wątpliwości co do harmonizacji w tej dziedzinie.

- **Solidarność i kwestie humanitarne**

Wielu mówców wyraziło potrzebę utrzymania solidarności między krajami członkowskimi w kwestii radzenia sobie ze skutkami nielegalnej imigracji, co stanowi ogromne obciążenie dla niektórych państw członkowskich. Wielu mówców wezwało do tego, by UE była świadoma swoich wartości w tej kwestii. Ważne jest, by aspekty humanitarne przeważały, jeśli chodzi o traktowanie przyjeżdżających imigrantów, zarówno tych legalnych, jak i nielegalnych. Kilku mówców wspomniało, że niektóre kraje traktują migrantów w sposób nie do zaakceptowania.

Ad. 5

Debata przebiegała w trzech grupach roboczych, w skład których wchodziło po dwóch parlamentarzystów z parlamentów narodowych i jeden poseł PE.

5.1. Grupa 1 - Jaki rodzaj legalnej imigracji i jaka droga do udanej integracji w UE?

- **Patrick Gaubert**, poseł do PE (EPP-ED)
- **František Bublan**, parlamentarzysta, Zgromadzenie Narodowe Republiki Czeskiej
- **Claudio Fava** – sprawozdawca, poseł do PE (PSE)

Pan **Patrick Gaubert** przypomniał o trzech propozycjach legislacyjnych nt. nielegalnej imigracji, nad którymi niedługo odbędzie się głosowanie w PE, które dotyczą:

- pracowników wysoko wykwalifikowanych (tzw. niebieska karta),
- jednolitej procedury dla imigrantów i stworzenia wspólnej podstawy dla ich praw,
- sankcji nakładanych na pracodawców za zatrudnianie pracowników bez legalnego statusu prawnego.

Wspomniał też o komunikacie Komisji Europejskiej o zasadach i założeniach wspólnej polityki imigracyjnej z czerwca br. oraz o ogromnych nadziejach związanych z pakietem na rzecz imigracji i azylu. Powiedział, że istnieje konieczność ochrony praw imigrantów i dlatego należy pamiętać o spójności społecznej i zwalczaniu dyskryminacji. Zauważył, że poziom bezrobocia wśród imigrantów jest wyższy niż w Europie. Stwierdził, że konieczne jest uregulowanie i harmonizacja polityki migracyjnej w całej UE. Jeśli UE będzie prowadziła dyskusję na ten temat, jeśli zmieni się nastawienie do imigrantów, wówczas imigracja nie będzie już problemem, a stanie się dla nas wszystkich szansą.

František Bublan stwierdził, że istnieje konieczność połączenia kwestii imigracji z integracją. Powiedział, że obecnie w Unii Europejskiej dużo się mówi o niebieskiej karcie dla wysoko wykwalifikowanych pracowników, podczas gdy w Republice Czeskiej władze starają się rozwiązać sprawę zielonych kart dla pracowników nisko wykwalifikowanych, zwłaszcza zatrudnianych w przemyśle budowlanym. Czechy mają ogromny niedobór niewykwalifikowanej siły roboczej. Jednak podkreślił, że choć strumienie imigracji różnie się kształtują, to konieczne jest wypracowanie wspólnego podejścia do tego tematu. Stwierdził, że wypracowanie odrębnej polityki imigracyjnej przez każdy kraj z osobna nie ma sensu.

W opinii sprawozdawcy **Claudio Fava** „imigracja nie jest europejskim, ale globalnym fenomenem”, więc UE powinna stać się partnerem globalnym wspierającym rozwój i procesy demokratyzacji na Południu. Konieczne jest wspólne podejście do europejskiej polityki imigracyjnej. Komisja Europejska przedstawiła swój komunikat Parlamentowi Europejskiemu, w którym określony został potencjał Europy do przyjmowania imigrantów. Przedstawiona w Komunikacie wizja jest dość zatrważająca. Jeśli tendencje demograficzne się utrzymają, to do 2050 grupa osób aktywnych zawodowo w Europie zmniejszy się o 50 milionów, co spowoduje, że zagrożony będzie trwały i zrównoważony rozwój Europy. W konsekwencji będzie o ponad 110 milionów osób za mało, by zapewnić rozwój Europy.

Wezwał rządy państw członkowskich do wykazania się odpowiedzialnym postępowaniem. Stwierdził, że potrzebne są środki ustawodawcze i jednolite standardy.

Poseł **Fava** zauważył, że w Radzie zderzają się ze sobą różne poglądy krajów członkowskich. Traktat Lizboński powinien zostać znolizowany, aby w kwestii polityki imigracyjnej można było podejmować decyzję większością głosów a nie przez jednomyślność. Takie reguły nie doprowadzą do odebrania kompetencji państwom członkowskim, co do tego, ilu imigrantów mogą przyjąć, ale pomogą w ustaleniu wspólnych zasad. Aby prowadzić odpowiedzialną politykę imigracyjną, należy przeanalizować potrzeby rynku UE i potrzeby społeczne w krajach trzecich. Ta polityka nie może opierać się tylko na ustaleniu rocznych limitów legalnych imigrantów. Legalna imigracja powinna być postrzegana jako zjawisko pozytywne, dlatego nacisk powinien być położony na promowanie legalnej imigracji a nie ograniczanie nielegalnej. Planowanie legalnej imigracji jest najważniejsze. Bardzo ważne jest zapewnienie praw imigrantom – do wjazdu, do pobytu, praw socjalnych, do uzyskania obywatelstwa oraz do integracji. Pakiet na rzecz imigracji i azylu powinien być głównym celem Prezydencji francuskiej.

Pan **Jorge Tadeu Morgado**, przewodniczący Komisji ds. Europejskich ze Zgromadzenia Narodowego Portugalii powiedział, że potrzebna jest większa integracja i koordynacja polityki integracyjnej, by zwiększyć jej wydajność. Ponadto podkreślił rolę integracji obywateli państw trzecich. Pani **Gavrila Vasilescu**, parlamentarzystka z Rumunii stwierdziła, że UE potrzebuje wspólnej polityki imigracyjnej, azylowej i wizowej. Jednak konieczne jest połączenie polityki imigracyjnej z rozwojem, celem osiągnięcia celów zapisanych w Strategii Lizbońskiej. Wprowadzenie niebieskiej karty dla wysoko wykwalifikowanych imigrantów oraz zapotrzebowanie na takie kadry w państwach członkowskich oznacza, że kwestia mobilności jest połączona z posiadaniem odpowiednich kompetencji. Inicjatywy dotyczące polityki imigracyjnej w UE powinny być podejmowane w kontekście globalnym, pamiętając o poszanowaniu praw człowieka. Obecnie obserwujemy w UE wysoki poziom braku zaufania wobec islamu. Takie same obawy, tyle że przed chrześcijaństwem, są w Azji, Turcji, Maghrebie. Jeśli chcemy przejść ku niebieskiej karcie dla legalnych imigrantów, konieczna jest integracja, wzajemna akceptacja kulturowa, równość płci, emancypacja kobiet, itp. Pani **Vasilescu** zauważyła, że otwierając nasze drzwi, wspomagając drenaż mózgowi stawiając na ludzi wysoko wykwalifikowanych, starając się rozwiązać nasze problemy, nie rozwiążemy problemów w biednych krajach. Dlatego nim podejmiemy jakieś działania, konieczne jest ich przedyskutowanie z krajami pochodzenia.

Pan **Luis Miguel Pariza Castanos** z Komitetu Ekonomiczno-Społecznego powiedział, że dotychczas ECOSOC przygotował ponad 15 sprawozdań i opinii nt. polityki imigracyjnej w Europie, z których wysnuć można jedną konkluzję – w tej dziedzinie UE poczyniła niewielkie postępy. Europa powinna mieć politykę admisyjną zarówno dla tych o wysokich, jak i niskich kwalifikacjach, bo to państwa członkowskie powinny zarządzać swoimi imigracyjnymi problemami. Mechanizmy sterowania falami imigracji powinny być jednak stworzone na poziomie UE i powinny być elastyczne i przejrzyste. Pomimo istnienia Wspólnego Europejskiego Programu Integracji i Funduszu Wspólnotowego, pomimo stworzenia podstaw i zasad, nie ma postępów w dziedzinie polityki imigracyjnej. Konieczna jest szersza współpraca między władzami europejskimi, lokalnymi, państw pochodzenia, itp. Przede wszystkim powinno się współpracować ze społeczeństwem obywatelskim.

Pan **Michael Roth**, członek Komisji ds. Europejskich niemieckiego Bundestagu również podkreślił wagę połączenia migracji z integracją, co pomoże zwiększyć akceptację dla

imigrantów. Konieczne jest ustalenie wspólnej polityki migracyjnej, choć biorąc pod uwagę różne punkty widzenia państw członkowskich na ten temat, może to się okazać trudne. Na przykład, Niemcy do dziś nie określiły płacy minimalnej, co pomogłoby ograniczyć wykorzystywanie pracowników nielegalnych. Pani **Göte Wahlström**, parlamentarzystka ze szwedzkiego Riksdagen powiedziała, że chcąc uzyskać maksymalne korzyści i sprostać warunkom konkurencyjności, musimy godzić się na imigrację. Podkreśliła również, że celem akceptacji społecznej tego zjawiska, powinniśmy podkreślać wagę integracji. Pani **Lentxu Rubial**, przewodnicząca Komisji ds. Zatrudnienia i Imigracji hiszpańskiego Senatu, powiedziała, że imigracja nie jest zagrożeniem a szansą, biorąc pod uwagę niski poziom urodzin i starzejące się społeczeństwo.

Senator **Edmund Wittbrodt** na początku, zgadzając się z opiniami swoich przedmówców, powiedział, że imigracja ma niewątpliwie wymiar globalny, dlatego musi być rozpatrywana w szerokim kontekście. Polityka migracyjna musi obejmować uchodźców, np. politycznych, pracowników wysoko wykwalifikowanych i sezonowych, studentów i młodzież, pracowników naukowych, stażystów i praktykantów, ale także migrację zarobkową. Podkreślił znaczenie imigracji legalnej, której uregulowanie powinno zmniejszyć imigrację nielegalną. Dlatego za ważne uznał podejmowane działania dotyczące niebieskiej karty UE, wprowadzenie jednolitych procedur i ułatwień, a także uwzględnienie praw imigrantów. Odnosząc się do kwestii integracji imigrantów powiedział, że zjawiska imigracji oraz integracji mają jednak zupełnie inny charakter. Imigrację można regulować przyjmując odpowiednie procedury, podejmując właściwe środki. Natomiast integracja to proces zachodzący pomiędzy ludźmi - imigrantami a społecznością lokalną. Integracja wymaga dobrej woli i chęci po obu stronach. Znane są przykłady społeczności imigrantów, które nie chcą się integrować i żadne regulacje nie są w stanie tego zmienić. W opinii senatora Wittbrodta, trzeba tworzyć warunki sprzyjające integracji, np. oferować kursy językowe czy też programy integracyjne. Natomiast nie można zmuszać do integracji. Często bowiem proces integracji rozłożony jest na pokolenia.

Głównymi tematami, omawianymi podczas debaty w czasie grupy roboczej, były:

- **Potrzeba wspólnej polityki dotyczącej zarządzania imigracją**

Istnieje potrzeba wykreowania wspólnej europejskiej polityki celem sterowania napływem imigrantów odpowiadającym zapotrzebowaniu na europejskim rynku pracy. Proces ich integracji powinien opierać się zarówno na określeniu ich praw, jak i obowiązków.

Uczestnicy debaty podkreślali wagę kwestii integracji i pozytywnych aspektów imigracji i zwracali uwagę na ryzyko związane z faktem, że państwa członkowskie UE nie poczyniły postępów w dziedzinie stworzenia wspólnotowej polityki migracyjnej. W niektórych krajach wspiera się imigrację niewykwalifikowanej siły roboczej, podczas gdy w innych popierana jest imigracja wysoko wykwalifikowanej siły roboczej. To jednak nie powinno być przeszkodą do stworzenia wspólnej polityki migracyjnej. Kwestia drenażu mózgów w ramach Unii Europejskiej, pomiędzy krajami członkowskimi, została również poruszona.

Parlamentu Europejski będzie miał za zadanie wdrożenie wspólnej polityki migracyjnej dla wszystkich krajów członkowskich. Polityki odnośnie legalnej i nielegalnej imigracji są ze sobą ściśle powiązane i nie ma wątpliwości co do znaczenia integracji imigrantów. Wspólne działania na poziomie europejskim powinny zostać podjęte, choć wiele rządów państw członkowskich wolałoby zachować status quo, co do swoich uprawnień w tej dziedzinie.

Konieczne jest jednolite i spójne podejście do tego tematu. Polityka imigracyjna powinna być kreowana wspólnie z krajami trzecimi. Konsultacje z krajami, z których napływa imigracja, znacznie zwiększą szanse na sukces polityki europejskiej w tej dziedzinie.

- **Projekt modelu UE w sprawach imigracji i integracji**

Konieczne jest stworzenie polityk, gwarantujących wspólne podejście do problemów, spowodowanych różnicami społecznymi i kulturowymi. Strach i ksenofobia obywateli europejskich względem kultur cudzoziemców a w szczególności obywateli z kultur islamskich, powinny zostać przezwyciężone poprzez dążenie do osiągnięcia wspólnego celu, jakim powinien być wzajemny szacunek, mimo różnic, i poszukiwanie wspólnych wartości. Wspólna polityka europejska dotycząca imigracji powinna być tworzona przy udziale instytucji lokalnych, krajowych i europejskich i powinna zwalczać dyskryminację, w szczególności na rynku pracy. Uczestnicy spotkania podkreślali pozytywny wpływ dialogu i wymiany podczas dwóch szczytów w stolicy Maroka - Rabacie, które zgromadziły przedstawicieli państw, z których napływa imigracja, krajów tranzytowych i krajów przyjmujących. Wspólna polityka imigracyjna powinna brać pod uwagę specyfikę krajów pochodzenia. Powinna podkreślać wagę współpracy i polityk rozwoju, poprzez np. proponowanie szkoleń i edukacji zanim imigranci opuszczą swój kraj.

Należy tworzyć unijne ramy prawne w tym zakresie, z nastawieniem globalnym i ogólnym, ale równocześnie konieczne jest odpowiadanie na potrzeby rynku, jakkolwiek trudne to zadanie może być dla legislatora, by uniknąć dyskryminacji poprzez faworyzowanie określonych kategorii imigrantów (np. wykwalifikowanych lub nie). Pierwszeństwo wdrożenia legislacji dotyczącej legalnej imigracji zapewni zmniejszenie się nielegalnej imigracji i wzmocni europejską solidarność w każdym kraju członkowskim. Uczestnicy dyskusji przestrzegali przed środkami prawnymi karzącymi nie tylko pracodawców nielegalnych imigrantów, ale również imigrantów, którzy często są ofiarami zaistniałej sytuacji. Projekt dyrektywy UE ws. sankcji nakładanych na pracodawców za zatrudnianie pracowników bez legalnego statusu prawnego ma na celu ukaranie pracodawców, którzy wykorzystują i wyciskują pracowników i jest wymierzony przeciwko mafiom organizującym nielegalne sieci przemytu siły roboczej. Zwalczenie nielegalnego zatrudniania nielegalnych pracowników jest kluczowe dla zwalczania nielegalnej imigracji.

Podsumowując pan **Claudio Fava** powiedział, że w trakcie debaty na temat legalnej imigracji pojawiły się dwa stanowiska, które były ze sobą sprzeczne. Część parlamentarzystów poparła integrację poprzez asymilację i sprzeciwiła się niejako „zakazaniu” społeczeństw lokalnych zwyczajami imigrantów przeniesionymi z ich krajów pochodzenia. Ta część jest zdania, że imigranci powinni dostosować się do kultury i zwyczajów kraju, w którym chcą przebywać. Druga część z kolei broniła idei „wartości dodanej”, jaką imigranci wnoszą wraz ze swoimi zwyczajami i konieczności ich poszanowania. Poseł Fava powiedział, że debata pokazała różne odpowiedzi na pytanie, czy cywilizację i narodowość dziedziczymy, czy się jej uczymy.

Na koniec pan **Claudio Fava** powiedział, że w jego opinii debata pokazała jasno, że legalna imigracja powinna być uważana za zjawisko pozytywne i nie może być traktowana w tych samych kategoriach, jak nielegalna imigracja. Debata również wskazała na konieczność stworzenia podstaw prawnych dla imigrantów, „połączenia imigracji z odpowiednimi uregulowaniami prawnymi” i jeśli zaistnieje taka potrzeba, stworzenia nowego statusu imigranta.

5.2. Grupa 2- Jaka polityka europejska wobec nielegalnej imigracji?

- **Giusto Catania**, poseł do PE (GUE/NGL)
- **Darko Fras**, parlamentarzysta, Zgromadzenie Narodowe Republiki Słowenii
- **Thierry Mariani**, sprawozdawca, parlamentarzysta, Zgromadzenie Narodowe Francji

Podczas debaty zwrócono uwagę na następujące kwestie:

- **Nielegalna imigracja: potrzeba solidarności między państwami członkowskimi UE**

Pan **Thierry Mariani**, podsumowując obrady grupy roboczej nt. polityki europejskiej w zakresie nielegalnej imigracji tłumaczył, że uczestnicy dyskusji w tej grupie pochodzili głównie z południa Europy - z Malty, Cypru, Grecji i Hiszpanii. Jest to dowodem na to, że problem nielegalnej imigracji dotyczy przede wszystkim państw basenu Morza Śródziemnego. Debata w grupie roboczej pokazała, że konieczne jest wspólne stawienie czoła problemowi imigracji oraz solidarność europejska w tej dziedzinie. Należy uwzględniać wiarygodność oraz trwałość polityki w dziedzinie azylu. Problemy nielegalnej imigracji były omawiane stosunkowo niedawno. Wspólne zasady w europejskiej polityce migracyjnej powstały na fundamencie postępowych ustaleń Rady Europejskiej z Tampere w 1999 r., jak również w oparciu o Program Haski na rzecz umocnienia przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości z 2004 r. i założenia ogólnej koncepcji w kwestii migracji z 2005 r. Wspólna polityka migracyjna ma być realizowana w oparciu o partnerstwo między państwami członkowskimi i instytucjami UE.

Konieczne jest zapewnienie wiarygodnej polityki europejskiej w dziedzinie imigracji, z poszanowaniem praw człowieka i godności imigrantów. Aby polityka migracyjna była faktycznie respektowana, musi na nią składać się wiele elementów, tj. godne traktowanie imigrantów, stworzenie im odpowiednich warunków, wzmocniona współpraca ogólnoeuropejska, gdyż te decyzje mają bezpośredni wpływ na kraje UE, ale również współpraca z krajami trzecimi, wdrożenie odpowiednich instrumentów do zarządzania imigracją, tj. prewencyjne zarządzanie strumieniami imigracji, wzmocnienie agencji FRONTEX, wdrożenie dyrektywy w sprawie powrotów i całego pakietu migracyjnego. Komisja Europejska w roku 2008 przedstawiła dziesięć wspólnych zasad, na których ma opierać się wspólna polityka migracyjna. Zaleciła również pełne wykorzystanie potencjału agencji FRONTEX. Trzeba pozwolić tej agencji, by mogła dobrze wypełniać swoje funkcje, a nie wyłącznie by jej działania były zależne od wysokości środków przekazanych przez państwa członkowskie. Rozwój tej agencji leży w interesie całej UE.

- **Wspólna europejska polityka migracyjna – sprawiedliwy podział obciążeń między państwami członkowskimi**

Uczestnicy debaty zgodzili się, że istnieje potrzeba podjęcia natychmiastowych działań celem harmonizacji polityk powiązanych z imigracją na poziomie UE. Przyznali, że droga do osiągnięcia tej harmonizacji jest daleka. Co więcej, w Unii Europejskiej bez granic wewnętrznych i ze swobodą przepływu, nie ma sensu ustalanie tej polityki na poziomie krajowym. Kilku przedstawicieli krajów Europy Południowej zwróciło uwagę na fakt, że większość nielegalnych imigrantów jest przemykana przez terytoria ich krajów, z nadzieją na dostanie się do innych krajów członkowskich, które są celem ich podróży. Kilku mówców zauważyło, że obciążenia związane z nielegalną imigracją, nie są sprawiedliwie rozłożone na różne państwa członkowskie UE. Większość kosztów ponoszą kraje Europy Południowej i te, które mają granice zewnętrzne UE. Z tego powodu muszą stawić czoła konsekwencjom gospodarczym, prawnym i humanitarnym, związanym z napływem imigrantów. Wezwali do sprawiedliwego podziału kosztów, odnosząc się do unijnej zasady solidarności europejskiej.

- **Globalne podejście do problemu imigracji**

Mówcy doszli do wniosku, że konieczne jest globalne podejście do problemu imigracji. Zarówno legalna, jak i nielegalna imigracja, nie różnią się tak bardzo od siebie, bo źródła obydwu są takie same – te same problemy wpływają na imigrację. Z drugiej strony, kwestia imigracji powinna być nie tylko załatwiana z punktu widzenia prawnego i spraw wewnętrznych, ale powinna być rozważana biorąc od uwagę równocześnie wiele jej aspektów. Oznacza to nieustanną wymianę informacji z innymi uczestnikami procesu, poza państwami członkowskimi, jak na przykład z organizacjami pozarządowymi.

- **Wzmocnienie agencji FRONTEX**

Wielu mówców zwróciło uwagę na kwestię przydatności agencji FRONTEX. Niemniej jednak uznano jednogłośnie, że niewystarczające środki są powodem, dla którego ta agencja nie funkcjonuje tak dobrze, jak powinna i nie może stawiać czoła i rozwiązywać problemów i realizować celów, do których została powołana.

- **Współpraca z krajami trzecimi celem zwalczania nielegalnej imigracji**

Biorąc pod uwagę obecny rozwój demograficzny w Europie i na świecie, jedynym spostrzeżeniem może być, że zjawisko nielegalnej imigracji będzie się rozwijało coraz intensywniej, chyba że zostaną wdrożone ambitne polityki i plany, które mogłyby temu zjawisku zapobiec. Jednak mówcy zgodzili się, że środki, które powinny być zastosowane celem zwalczania trendu wzrostowego, muszą być efektywne i należy je podejmować w ścisłej współpracy z krajami pochodzenia imigrantów. Współpraca powinna obejmować szeroki zakres polityk rozwojowych i podpisanie dwustronnych porozumień w tej dziedzinie. Celem zilustrowania przydatności tych działań, włoscy parlamentarzyści podali przykład pozytywnych konsekwencji podpisanej umowy dwustronnej z Albanią, której rezultatem było znaczne ograniczenie liczby nielegalnych imigrantów z Albanii.

- **Poszanowanie praw podstawowych jako priorytet**

Mówcy podkreślali wielokrotnie swoje zaniepokojenie odnośnie humanitarnego podejścia do kwestii nielegalnej imigracji: imigranci powinni być zakwaterowani w przyzwoitych warunkach i powinno zrobić się wszystko, by zapobiec handlowi żywym towarem i przemycaniu ludzi.

5.3. Grupa 3 - Polityka azylowa w Europie / jaka wspólna polityka?

- **Jeanine Hennis-Plasschaert**, posłanka do PE (ALDE)
- **Jean-Jacques Hyst**, parlamentarzysta, Francuski Senat
- **Ulf Nilsson**, parlamentarzysta, Riksdagen, Szwecja

Senator **Zbigniew Cichoń**, członek Komisji Praw Człowieka i Praworządności Senatu RP, zwrócił uwagę na kilka spraw, które powinny być uregulowane w ramach wspólnej polityki azylowej. Po pierwsze, powinny być wdrożone regulacje zgodne z art. 8 Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności, dotyczącym prawa do poszanowania życia prywatnego i rodzinnego, które to przepisy są często łamane przez państwa członkowskie. Po drugie, rozstrzyganie wniosków o azyl powinno być w gestii niezawisłego sądu. Po trzecie, powinno stworzyć się specjalne ośrodki deportacyjne, gdzie należałoby umieszczać osoby ubiegające się o azyl i zapewnić im godziwe warunki pobytu. W Polsce nie było to poddane kontroli sądowej, ale w ostatnim czasie uległo to zmianie. Po czwarte, powinniśmy wspólnymi siłami dążyć do tego, by zmienić sytuację w państwach, z których pochodzi najwięcej uchodźców, tak by nie musieli szukać schronienia w Unii Europejskiej.

Mówcy z Grecji podkreślali, że polityka azylowa powinna opierać się na zasadzie solidarności i poszanowania godności. Europa powinna być bezpiecznym miejscem dla osób ubiegających się o azyl. Powinna być prowadzona wspólna polityka w zakresie prawa azylowego. Pan **Konstantinos Alissandrakis**, parlamentarzysta z Grecji, powiedział, że niewiele mówi się o przyczynach napływu imigrantów, a wiele w tym udziału UE. Uchodźcy głównie przyjeżdżają do UE z przyczyn ekonomicznych. UE prowadzi politykę „wydzierania bogactw krajom rozwijającym się, sprawiając, że nie da się tam żyć”. Ponadto powiedział, że w Grecji w 2006 roku było 2000 decyzji negatywnych wobec Irakijczyków, ubiegających się o azyl, żadnej pozytywnej.

Pan **Jean-Jacques Hiest**, przewodniczący Komisji Prawnej francuskiego Senatu, powiedział, że w programie Prezydencji na rzecz imigracji i azylu chodzi przede wszystkim o ochronę osób z krajów trzecich i jasną definicję uchodźcy, bowiem obecnie trudno odróżnić status uchodźcy od imigranta. Podkreślił, że są kraje, jak np. Polska, gdzie zwiększa się liczba imigrantów. Należy wziąć pod uwagę, że te kraje borykają się również ze swoimi problemami, o których często się zapomina.

Pan **Ulf Nillson** powiedział, że większość uczestników zgodziła się z tym, że istnieje potrzeba wspólnych działań i uregulowań w zakresie polityki azylowej. Jednak istnieją różnice odnośnie tego, w jaki sposób Unia powinna postępować. Pierwszym krokiem musi być poszanowanie dla godności ludzkiej i respektowanie terminów określonych przez procedury prawne oraz gwarancje połączenia z rodziną. Konieczna jest szybka implementacja dyrektyw w tej dziedzinie, które dotychczas nie zostały w pełni implementowane w krajach członkowskich. Ponadto niezbędne są ochrona indywidualna, ochrona praw azylantów a także jednolite traktowanie osób ubiegających się o azyl. Należy ustalić prawa przyznawane osobom ubiegającym się o azyl i po jego uzyskaniu. Komisarz ONZ ds. uchodźców i praw człowieka musi mieć coś do powiedzenia w tych kwestiach. Musi być też odpowiednia kontrola sądowa. Przede wszystkim jednak, konieczne jest: jasne określenie kryteriów definiujących uchodźcę, a więc kto może otrzymać azyl; rozpatrywanie wniosków azylowych w jednolity sposób; ochrona praw człowieka; otwartość względem innych kultur; dobrowolność wyjazdu, która jest podstawą odesłania uchodźcy; oraz skuteczność działań państw członkowskich i korzystanie z pomocy agencji FRONTEX przy ochronie granic.

Podczas debaty zwrócono uwagę na następujące kwestie:

- **Polityka azylowa: pierwszy krok w drodze do wspólnego europejskiego systemu azylowego to wdrożenie obowiązujących przepisów**

Pani **Jeanie Hennis-Plasschaert** powiedziała, że 70% uchodźców przebywa w krajach rozwijających się, więc mimo obaw, przyjęliśmy te osoby do naszych krajów. Pomimo, że państwa członkowskie wprowadziły bardziej rygorystyczne kontrole graniczne, nie doprowadziło to do zmniejszenia liczby imigrantów, a do zmiany trasy ich przerzutu. Istnieją minimalne podstawy prawne dla funkcjonowania systemu azylowego, które nie są jednak wystarczające. W trakcie pierwszej fazy wdrażania wspólnego europejskiego systemu azylowego (CEAS) - 1999-2004, przyjęto szereg aktów prawnych ustanawiających wspólne standardy minimalne w obszarach takich jak: warunki przyjmowania osób ubiegających się o azyl, procedury azylowe i wymagania do zakwalifikowania jako osoba wymagająca ochrony międzynarodowej, jak również zasady określania, które państwo członkowskie jest odpowiedzialne za wniosek o azyl (tzw. system dubliński), konwencje genewskie, itp. Obecnie weszliśmy w fazę drugą tworzenia wspólnego europejskiego systemu azylowego. Faza druga to plan polityki w dziedzinie azylu. Charakteryzuje się on koniecznością wprowadzenia zmian w istniejących aktach prawnych stworzyć w UE lepszą definicję

standardów ochrony. Ma to umożliwić osiągnięcie ambitnych zamierzeń przyjętych w Programie Haskim. Jednocześnie plan uwzględnia fakt, że zbieżność systemów prawnych musi być poparta odpowiednimi praktycznymi formami współpracy: wymianą informacji i najlepszych praktyk, wspólnymi szkoleniami itd. Jest to konieczne, jeżeli ma się udać zbliżenie w zakresie decyzji w sprawach azylowych i tym samym osiągnięcie jednakowego poziomu ochrony we wszystkich państwach UE. Komisja postawiła sobie za cel, by w przypadku, gdy ktoś dostanie azyl w jednym państwie członkowskich, mógł on również skorzystać z tego przywileju w innym kraju, bowiem odnotowano przypadki, że ci sami uchodźcy są różnie traktowani w różnych krajach członkowskich. Dla przykładu, w Niemczech stopień uznawania obywateli Czeczenii za politycznie prześladowanych jest porównywalnie niski, podczas gdy w Szwecji uchodzi za wysoki. Jest to trudno zrozumiałe, bo albo ktoś jest prześladowany, albo nie jest. Niemcy należą do tych krajów, gdzie stosunkowo tylko niewielki odsetek migrantów otrzymuje status politycznie prześladowanych. Faktycznie w różnych krajach Unii Europejskiej starający się o azyl mają różne szanse. Planuje się także utworzenie Europejskiego Urzędu Wsparcia ds. Polityki Azylowej, który będzie odpowiedzialny za koordynowanie działań w ramach praktycznej współpracy. W planie przedstawia się również możliwe sposoby wzmocnienia poczucia solidarności w stosunku do tych państw członkowskich, których systemy azylowe są przeciążone. Ponadto istotną częścią planu są koncepcje, jak należy wspierać kraje trzecie, które przyjmują wielu uchodźców. Powstaje pytanie, w jakim stopniu parlamenty narodowe powinny być zaangażowane w przygotowanie drugiej fazy.

Podczas dyskusji nad środkami polityki azylowej, należy pamiętać o najważniejszej zasadzie, jaką jest eliminacja potwornych praktyk dotyczących *non-refoulement*. Państwa członkowskie muszą brać pod uwagę sytuację w państwach pochodzenia imigrantów, zgodnie z zasadą *non-refoulement*, według której obcokrajowca nie można wydalic do państwa, w którym jego życie mogłoby być zagrożone. W przyszłości Parlament Europejski wraz z Radą przygotowują listę krajów uważanych za „bezpieczne”.

Parlamentarzyści podkreślali, że państwa członkowskie różnie podchodzą do kwestii polityki azylowej, w szczególności odnośnie tego, jak daleko Unia powinna ingerować w te sprawy w kolejnej fazie tworzenia tej polityki. Jednak większość zgodziła się, że potrzebne są wspólne zasady w tym zakresie. Konieczne jest zapewnienie jednakowego traktowania w państwach UE, jeśli chodzi o prawa, obowiązki i ochronę indywidualną dla ubiegających się o azyl i uchodźców, celem poszanowania godności ludzkiej.

- **Zasady wspólnego europejskiego systemu azylowego**

Europa musi być dostępna dla ubiegających się o azyl. Należy jednak równocześnie stosować przepisy odnośnie kontroli na granicach, celem przeciwdziałania nielegalnej migracji. Istnieją różne powody dla ubiegania się o azyl i władze powinny ocenić każdą pojedynczą sprawę. Dlatego bardzo ważna jest solidarność - między państwami członkowskimi i z krajami trzecimi. Jak można zapewnić poszanowanie dla godności ludzkiej? Przede wszystkim osoby ze specjalnymi potrzebami i specjalnej troski, powinny mieć zapewnioną odpowiednią opiekę i specjalistyczny sprzęt. Ponadto konieczna jest odpowiednia klasyfikacja ubiegających się o azyl, by odróżnić ich od zwykłych imigrantów. Z obecnych statystyk możemy wyczytać, że liczba ubiegających się o azyl ciągle spada, ponieważ większość przyjeżdżających do UE robi to z powodów ekonomicznych.

- **Struktura instytucjonalna**

Europejski Urząd Wsparcia ds. Polityki Azylowej jest potrzebny celem przyjrzenia się i kontrolowania wszystkich form współpracy pomiędzy państwami członkowskimi w dziedzinie wspólnego europejskiego systemu azylowego. Europejski Urząd Wsparcia byłby bardzo istotny w szczególności dla krajów na granicach zewnętrznych UE, które są krajami tranzytowymi, tj. Grecja, Cypr, Hiszpania i Malta. Lokalizacja takiego Biura miałaby znaczenie strategiczne. Konieczny jest odpowiedni poziom finansowania takiego Biura - środki muszą być wystarczające, by UE mogła sprawnie działać w dziedzinie azylu.

Ad. 6.

Przemówienie pani Ndioro Ndiaye - zastępcy dyrektora generalnego Międzynarodowej Organizacji ds. Migracji

Pani **Ndiaye** powiedziała, że obecnie debata nt. migracji wchodzi w decydującą fazę, jako że Europa musi stawić czoła konsekwencjom wynikającym z drenażu mózgow i starzejącego się społeczeństwa. Dodała, że tego typu debaty pomogą popularyzować ten temat i zwiększyć świadomość społeczeństw nt. migracji. Pani **Ndiaye** zauważyła, że mimo wzrostu kosztów mobilności i zwiększonej kontroli na granicach zewnętrznych UE, przepływy migracyjne bardzo niewiele się zmieniły w ciągu ostatnich 10 lat. Powstaje więc pytanie, w jaki sposób należy sterować strumieniami migracyjnymi? Do tego celu konieczne jest stworzenie krajowych i europejskiej polityki migracyjnej. Należy przewidzieć problemy, które będą wynikały ze spadku wskaźnika dzietności w Europie. Migranci spoza UE stanowią dla niej wyzwanie, ale również szansę. Jest wiele korzyści, jakie imigranci przynoszą UE. Obecnie istnieje potrzeba rozwiązania problemów legalnych imigrantów. W opinii pani **Ndiaye**, projekt dyrektywy ws. niebieskiej karty jest dobrym sposobem na to, by Europa dołączyła do takich krajów, jak Australia i Kanada, celem przyciągnięcia wysoko wykwalifikowanych imigrantów. Jednak zaznaczyła, że UE musi równocześnie przeprowadzić szeroko zakrojoną reformę socjalną, na którą powinno się złożyć m.in.: przyznanie migrantom prawa do głosowania, do opieki socjalnej, wprowadzenie rekrutacji zgodnej z zasadami etyki, poszanowanie praw człowieka, itp. Pani Ndiaye podkreśliła wagę wykształcenia imigrantów, by uczestniczyli w procesie wyborczym, by pamiętali o kalendarzu i harmonogramie wyborczym.

Następnie odniosła się do kwestii powiązania migracji z rozwojem. Powiedziała, że migracja z Afryki do Europy powinna się przyczyniać do wzmocnienia kompetencji imigrantów, które powinny się przydać po ich powrocie do kraju. Jednak większość imigrantów nie wraca do krajów pochodzenia. Dla Afryki drenaż mózgow staje się poważnym problemem. Aby wykształcić lekarza w kraju afrykańskim potrzebne jest 60 tys. USD a wykształcenie technika kosztuje 12 tys. USD. Są to sumy znacznie przekraczające pomoc finansową UE dla Afryki. Dlatego potrzebne jest większe wsparcie UE. Ponadto coraz istotniejszym zjawiskiem staje się migracja kobiet. Choć obecnie dużo robi się na rzecz kobiet, to jednak nadal w Afryce występuje bieda, zjawisko przemocy seksualnej i okaleczania kobiet. Dlatego wiele z nich wyjeżdża z Afryki, albo dołączając do swoich mężów, którzy przybyli do Europy, jednak coraz powszechniejszym zjawiskiem są wyjazdy kobiet bez mężów, co ma wpływ na życie ich i ich rodzin. Przed powrotem do kraju powstrzymują je zbrodnicze praktyki, których stają się tam ofiarami. Okaleczanie kobiet jest jednak problemem kulturowym – trudnym do zrozumienia i ocenienia. Ponadto odniosła się do zjawiska powszechnego w Afryce, Ameryce Łacińskiej i Europie Wschodniej, jakim jest handel ludźmi, również kobietami a także zmuszanie ich do prostytucji przemocą oraz zastraszaniem. Ponadto powiedziała o zjawisku przemocy wobec kobiet, dzieci i rodzin migracyjnych, z którym UE sobie nie poradziła. Podsumowując, pani **Ndiaye** podkreśliła wagę poszanowania praw człowieka w ramach

opracowywania polityk migracyjnych oraz wskazała na konieczność współpracy i dialogu między państwami członkowskimi UE oraz krajami pochodzenia.

Ad. 7.

Przemówienie pana Jean-Pierre Jouyet – Sekretarza Stanu do Spraw Europejskich

Minister **Jouyet** powiedział, że zagadnienia migracji i integracji są priorytetowe dla Prezydencji francuskiej. Europejski pakiet na rzecz imigracji i azylu ma na celu zarządzanie strumieniami migracyjnymi na poziomie wspólnotowym. Dotyczy imigracji nielegalnej, legalnej, azylu i kontroli granic.

Inicjatywa Prezydencji francuskiej pozwoli sprostać wyzwaniu, jakim jest starzenie się społeczeństwa. Zdaniem ministra, w Europie bez wewnętrznych granic państwa członkowskie UE muszą działać w oparciu o wspólną wizję. Taki jest warunek właściwego kierowania legalną migracją i integracją oraz zwalczania nielegalnej imigracji; jednocześnie dzięki wspólnej wizji w UE możemy zachować wartości uniwersalne, takie jak ochrona uchodźców, poszanowanie ludzkiej godności i tolerancja. W odniesieniu do planu polityki w dziedzinie azylu komisarz powiedział, że ten plan rozpoczyna drugą fazę wdrażania wspólnego europejskiego systemu azylowego, którego głównymi celami są podtrzymanie i kontynuowanie humanitarnej tradycji UE oraz stworzenie na obszarze całej UE równych i sprawiedliwych zasad zapewniania ochrony. Oznacza to, że musimy udoskonalić wspólne normy ustawodawcze, usprawnić proces podejmowania decyzji dzięki efektywniejszej współpracy między krajowymi organami ds. polityki azylowej, jak również zabiegać o większą solidarność między państwami członkowskimi, oraz między UE i krajami trzecimi w przyjmowaniu grup uchodźców. Odnosząc się do konkretnych działań powiedział, że konieczne jest zorganizowanie legalnej imigracji poprzez np. naukę języków, zapewnienie lokali mieszkalnych, dostęp do edukacji, pracy, reformę rynku pracy, itp. Minister Jouyet nawiązał również do idei niebieskiej karty, która znalazła swój wyraz w projekcie dyrektywy Komisji Europejskiej z 2007 r. Karta ma umożliwić imigrantom legalne zatrudnienie i zamieszkanie w dowolnie wybranych państwie Unii Europejskiej przez 2 lata. Projekt dyrektywy ma na celu przyciągnąć wysoko wykwalifikowanych pracowników z państw trzecich. Zdaniem przedstawiciela Prezydencji francuskiej, z uwagi na tendencje demograficzne w UE, imigracja pracowników jest konieczna. Ponadto wspomniał o dyrektywie dotyczącej kar dla pracodawców zatrudniających nielegalnych imigrantów. Powiedział, że celem tego dokumentu jest przede wszystkim zagwarantowanie imigrantom odpowiedniej płacy, ubezpieczenia społecznego i terminowego otrzymywania pensji. Pan Jean-Pierre Jouyet podsumował, że pakiet na rzecz imigracji i azylu uwzględnia wymiar integracyjny. Wspomniał, że Traktat Lizboński pozwala na poczynienie postępów w tym zakresie. W opinii pana Jouyet należy podjąć takie działania, jak m.in. dialog międzyreligijny, międzykulturowy, dostęp do oświaty, naukę języków oraz integrację społeczną.

Ad. 8.

Przemówienie pana Jose Manuel Barroso, przewodniczącego Komisji Europejskiej

Przewodniczący Komisji Europejskiej, **Jose Manuel Barroso** powiedział, że polityka na rzecz imigracji znajduje się obecnie w centrum zainteresowania, zarówno Komisji, Parlamentu Europejskiego, jak i parlamentów narodowych. Powiedział, że konieczne jest większe zaangażowanie wszystkich uczestników tego procesu, bowiem pogłębienie relacji w tej dziedzinie jest w naszym wspólnym interesie. Przyznał, że polityka na rzecz imigracji wymaga dużo czasu i pracy. Przedmiotem rozmów są poważne, rzeczywiste problemy.

Podstawowym problemem jest starzenie się społeczeństwa i wynikający z niego brak rąk do pracy. Jeśli chcemy zachować spójność społeczną, standard życia i ochronić europejski model socjalny, musimy zająć się imigracją.

Przewodniczący Barroso spytał, jak w obszarze bez granic, jakim jest UE, jedno państwo członkowskie może zwalczać problem nielegalnej imigracji samodzielnie, bez udziału innych państw członkowskich? Europa posiada najbardziej zaawansowany system swobodnego przepływu na świecie - Schengen. W jego opinii nie może być 27 polityk imigracyjnych. Powinna być jedna, wspólna, europejska polityka imigracyjna. W latach 2007-2013 Unia Europejska przyznała 4 mld. EUR do wykorzystania na ten cel. Powinno się je wydawać w sposób przejrzysty. W 2005 KE wiele uczyniła celem konsolidacji unijnej polityki w zakresie imigracji. W listopadzie 2005 przyjęte zostały ramy polityki uwzględniającej wewnętrzny dialog z partnerami.

Globalizacja jest wyzwaniem, ale także niezaprzeczalnym faktem. Aby uregulować każdy sektor gospodarki, konieczne jest działanie w wymiarze globalnym. Społeczeństwa nie chcą globalnego podejścia. Jednak, jeśli chodzi o imigrację i przepływy strumieni ludzkich, trzeba stawić czoła tym zjawiskom i zrobić to w sposób harmonijny i całościowy. Imigracja to wyzwanie dla społeczeństwa. Trzeba stworzyć imigrantom szansę na włączenie społeczne. Imigracja i integracja są wzajemnie powiązane. Integracja imigrantów legalnych i ich rodzin w społeczeństwie jest najważniejsza. Poza imigracją legalną Europa boryka się również z nielegalną imigracją, która jest niebezpieczna i naraża zarówno państwa członkowskie, jak i ich społeczeństwa, na problemy. Wraz z nią pojawiają się takie zjawiska, jak handel ludźmi i ich wykorzystywanie, prostytutka i inne przestępstwa, co w konsekwencji prowadzi do olbrzymich napięć w społeczeństwie i ksenofobii. Musimy być szczerzy, okazywać solidarność w działaniach, ale jednocześnie sprzeciwiać się wszelkim formom wykorzystywania ludzi. Obecnie opracowywana jest dyrektywa nakładająca sankcje na pracodawców zatrudniających nielegalnych imigrantów. Często mamy bowiem do czynienia z niewolnictwem. Oczywiście, nie możemy traktować wszystkich pracodawców jak przestępców, ale musimy postępować odpowiednio wobec tych, którzy łamią prawo i są kryminalistami. Kwestia dotycząca dyrektywy o powrotach wzbudza wiele emocji, ale najważniejsze w tych dyskusjach powinno być poszanowanie praw podstawowych i wolności.

Przewodniczący Barroso powiedział, że w czerwcu Komisja Europejska przyjęła komunikat „Wspólna europejska polityka imigracyjna: Zasady, działania i narzędzia” oraz „Plan polityki w dziedzinie azylu – zintegrowana koncepcja ochrony na terenie UE”. Komunikat przedstawia dziesięć wspólnych zasad, na których ma opierać się wspólna polityka imigracyjna. Zasady te zebrane są wokół trzech filarów stanowiących podstawę polityki imigracyjnej UE: dobrobytu, solidarności i bezpieczeństwa. Do tych zasad należą m.in.: jasne i sprawiedliwe reguły dla wszystkich, integracja jako klucz do sukcesu w dziedzinie imigracji, partnerstwo z krajami trzecimi, skuteczniejsze zwalczanie nielegalnej imigracji i zerowa tolerancja dla handlu ludźmi, wyważona i skuteczna polityka w zakresie powrotów, zintegrowane zarządzanie granicami, itd. Z kolei „Plan polityki w dziedzinie azylu” zawiera projekt drugiej fazy wdrażania wspólnego europejskiego systemu azylowego (CEAS). Europejski Urząd Wsparcia ds. Polityki Azylowej jest bardzo potrzebny, jednak występują problemy z jego ustanowieniem. Najprawdopodobniej powstanie w 2010 r. Zarówno plan jak i komunikat poświęcone są tym aspektom związanym z dziedziną imigracji i azylu, które przyjęto w ramach Programu Haskiego i które nadal pozostają otwarte. Teraz powinna je zatwierdzić Rada Europejska na swoim szczycie w dniu 15 października 2008 r., po czym staną się one w 2009 r. częścią nowego pięcioletniego programu w dziedzinie wolności,

bezpieczeństwa i sprawiedliwości. W komunikacie KE podkreśla konieczność globalnego podejścia do zagadnień imigracji i azylu, bowiem tych problemów nie uda nam się rozwiązać w Europie w oderwaniu od reszty świata.

11 września zachwiał poczuciem bezpieczeństwa ludzi na świecie. Wtedy liczyła się ludzka solidarność i podjęcie wspólnej walki z terroryzmem, bowiem żaden kraj nie jest w stanie rozwiązać tego problemu samodzielnie. Polityka imigracyjna musi być uzasadniona z demokratycznego punktu widzenia. Parlamenti krajowe muszą być zaangażowane w definiowanie tych polityk. 15 października odbędzie się kolejne posiedzenie Rady, na którym powinna ona zatwierdzić plan w dziedzinie azylu i komunikat ws. imigracji. Podsumowując stwierdził, że imigranci, których przyjmujemy, przyczyniają się do zdynamizowania gospodarek, stanowią ogromny kapitał ludzki i wielką szansę. Imigracja jest sprawą kluczową, albo okaże się sukcesem, albo tragiczną porażką. Unia Europejska musi wykazać się odpowiedzialnością i upewnić się, że stanowisko UE nie jest populistyczne.

Ad. 9.

Podsumowując, przewodniczący francuskiego Senatu **Christian Poncelet** powiedział, że konieczna jest ostrożna, ale równocześnie zdecydowana analiza kwestii związanych z imigracją, integracją i azylem, co leży w długoterminowym interesie naszych obywateli. Należy dążyć do tworzenia wspólnych polityk w tej dziedzinie, uwzględniając jednak wolę państw członkowskich. Projekt francuskiej Prezydencji, pakiet na rzecz imigracji i azylu, gwarantuje globalne podejście do imigracji – konieczność respektowania zasad, praw człowieka, organizację legalnej imigracji, zwalczanie nielegalnej, zapewnienie schronienia uchodźcom oraz ich integrację w społeczeństwie a także partnerstwo z krajami pochodzenia. Są to cele, które powinny być realizowane wspólnie. Z kolei przewodniczący francuskiego Zgromadzenia Narodowego, **Bernard Accoyer**, podkreślił znaczenie Traktatu Lizbońskiego, który potwierdza wagę demokracji parlamentarnej. Ponadto dodał, że pakiet na rzecz imigracji i azylu jest doskonałym instrumentem do prowadzenia ambitnej polityki w tej dziedzinie, poprzez podjęcie szeregu działań. Na koniec stwierdził, że problemy związane z imigracją mają wymiar europejski i należy stawić im czoła wspólnie w ramach UE. Dziękując wszystkim za aktywny udział w debacie, przewodniczący Parlamentu Europejskiego **Hans-Gert Pöttering** zaprosił uczestników na kolejne spotkanie parlamentarzystów z PE i parlamentów narodowych, które odbędzie się 20-21 listopada w Strasburgu w PE i dotyczyć będzie energii.

Opracowała:
dr Magdalena Skulimowska

A k c e p t u j ę

Edmund Wittbrodt
Przewodniczący Komisji Spraw
Unii Europejskiej Senatu RP